

**FORSTSTYRELSENS BESLUT
MH 1405/2022**

**Angående de områdesvisa kvoterna för jakt
på Forststyrelsens Jakt- och fisketjänsters
områden med undantag för samernas
hembygdsområde 1.6.2022–31.7.2025**

Givet i Uleåborg 12.4.2022

Beslut

Forststyrelsen har fastställt följande områdesvisa kvoter för de småviltstillstånd som innehåller rätten att jaga hönsfågel inom statens mark- och vattenområden som är i Forststyrelsens besittning. De fastställda kvoterna ska iakttas vid beviljande av tillstånd och annat meddelande av jakträtt. Detta beslut upphäver Forststyrelsens tidigare beslut nr 1567/2019 och omfattar områden som ingår i Forststyrelsens Jakt- och fisketjänster i hela Finland, med undantag av samernas hembygdsområde, som har fått ett separat kvotbeslut nr 1404/2022.

Område: Jakt- och fisketjänster Norra området (exklusive samernas hembygdsområde i kommunerna Enontekis, Enare och Utsjoki samt Lapplands renbeteslags område i Sodankylä kommun)

Jaktvårdsförening eller viltcentralens region	Tillstånd i kraft samtidigt högst antal/dygn	Tillstånd i genomsnitt antal/1 000 ha
Muonio	45	0,5
Kolari	93	0,6
Pello	81	1,2
Övertorneå	49	1,2
Kittilä	205	0,4
Rovaniemi	79	0,2
Tervola	52	1,7
Simo-Keminmaa	142	1,8
Ranua	167	1,1
Posio	126	1,3
Sodankylä (ej Lapplands renbeteslag.)	219	0,4
Savukoski	326	0,7
Kemijärvi	89	0,8
Pelkosenniemi	78	1,2
Salla	166	0,7

Jaktförening eller viltcentralens region	Tillstånd i kraft samtidigt högst antal/dygn	Tillstånd i genomsnitt antal/1 000 ha
Vaala	58	2,0
Kuusamo	60	1,7
Taivalkoski	190	1,3
Pudasjärvi	290	1,2
Hyrnsalmi-Ristijärvi	155	2,0
Kajana	70	3,4
Kuhmo	570	2,5
Paltamo	20	5,4
Puolanka	200	1,7
Sotkamo	140	2,5
Suomussalmi	570	2,0
Vuolijoki	65	3,2
Viltcentralens marker i Uleåborg (utanför området enligt JL 8 §)	587	4,1
Österbottens viltcentrals område (Perho, Lestijärvi, Arpainen, Linkkilä och Etseri tillståndsområden)	275	5,0

Område: Jakt- och fisketjänster Södra området

Viltcentralens region (eller del därav)	Tillstånd i kraft samtidigt högst antal/dygn	Tillstånd i genomsnitt antal/1 000 ha
Mellersta Finland	736	8,0
Norra Tavastland	327	8,5
Satakunta	125	8,6
Södra Tavastland	27	4,0
Norra Karelen	1557	7,3
Norra Savolax	514	7,4
Södra Savolax	141	7,5

Utöver de ovan nämnda regionala kvoterna kan småviltstillstånd som inte inkluderar hönsfågel säljas under hönsfågeljaksäsongen. Antalet tillstånd får inte överstiga 20 % av den regionala kvoten. Utanför hönsjaksäsongen kan småviltstillstånd som inte inkluderar hönsfågel säljas högst till det antal som den regionala kvoten tillåter.

Inom det område som avses i 8 § i jaktlagen (615/1993) ska jaktvårdsföreningarna och jaktvårdsdistrikten höras innan en mer detaljerad dimensionering av den årliga tillståndskvoten görs.

Vid beviljandet av björntillstånd ska följande kvot iakttas:

Björnjakten regleras i 41 (206/15.3.2013), 41a, 41c § i jaktlagen (159/18.2.2011) samt genom statsrådets förordning om dispens enligt jaktlagen (452/19.6.2013). Enligt 8 § i förordningen fastställer jord- och skogsbruksministeriet kvoten för björnjakten på renskötseområdet. Jakten sker i form av s.k. avlysningsjakt, ända tills det antal björnar som kvoten tillåter har fällt.

För att trygga genomförandet av jaktarrangemangen och jaktens sociala hållbarhet rekommenderas en maximalkvot på 1 tillstånd/1 000–1 500 ha inom renskötseområdet. I ett område som avses i 8 § i jaktlagen är kvoten utanför renskötseområdet högst 3 tillstånd/1 000 ha.

I övriga Finland i området för jakt som kräver licens kan maximalt 2,5 tillstånd/1 000 ha beviljas för björnjakt.

Vid stamvårdande jakt på andra stora rovdjur iakttas ovan nämnda regionala kvoter för björnjakt.

Vid beviljandet av älg tillstånd på det område som avses i 8 § i jaktlagen ska följande kvot iakttas:

Älg tillstånd per område avgörs på basis av de lokala förhållandena, säkerhetsaspekterna och årliga förhandlingar med jaktvårdsföreningarna. Om fler än ett lag jagar inom samma licensområde ska det i regel finnas minst 80–160 ha/jägare. För att möjliggöra ändamålsenliga jaktarrangemang kan ett lägre minimivärde användas. Beviljandet av flera älg tillstånd per område kräver minst 1000 ha jaktmarker/jaktlag. Ett större antal hektar per jägare och sällskap än den fastställda kvoten kan vid behov användas t.ex. i sådana jaktområden där vägnätet är glest eller för att beakta renskötsel på renskötseområdet. I jaktområden med omfattande vägnät är jaktrycket jämnare och jakten kan koncentreras till olika delar av området för att undvika trängsel.

Om majoriteten av skyttarna i ansökan har sin hemort i en sådan kommun där de enligt 8 § i jaktlagen har rätt att jaga på statens områden, strävar man efter att i första hand skicka ansökan om områdestillstånd till kommunen i fråga, om det i den kommunen finns tillräckligt med statlig mark i förhållande till antalet lokala jägare.

Motivering

Allmänt

Forststyrelsen erbjuder jaktmöjligheter på statens marker och då tillstånden inte räcker till för alla ska medborgare, som inte annars har skäligena möjligheter till jakt, ges företräde (JL 45 och 46 §). Dessa möjligheter ska dock fördelas så att jakträtt enligt 8 § i jaktlagen beaktas som ett specialvillkor (kommunmedlemmarnas jakträtt på statens områden). Syftet med detta beslut är att kvotera jakten så, att den är ekologiskt och socialt hållbar och att ovan nämnda specialrättigheter tryggas. Beslut angående kvoter för statens områden inom samernas hembygdsområde har fattats separat. Före fastställandet av kvoterna har Forststyrelsen ordnat

kvotöverläggningar med jaktvårdsföreningarna inom det i 8 § i jaktlagen avsedda området. Avsikten med dessa överläggningar är att dimensionera tillståndsjakten så att de lokala jägarnas rättigheter tryggas samt att lokala synpunkter blir beaktade. Gällande kvotbeslutet på renskötselområdet har Forststyrelsen gått separata förhandlingar med Renbetslagsföreningen den 22.3.2022.

Detta beslut gäller jaktsäsongerna 2022–2025. Tre år bedöms vara en period av sådan längd att det under perioden inte hinner ske sådana förändringar i samhället som kan påverka principerna för kvoteringen. Utöver att trygga den lokala befolkningens rättigheter har kvoteringen också i uppgift att säkerställa viltbeståndens hållbarhet och styra försäljningen av tillstånd så att viltbestånden bevaras och den av jakten orsakade beskattningen inte blir alltför stor. Den i beslutet fastställda kvoten (antalet tillstånd i kraft samtidigt per dygn) grundar sig på resultat från undersökningar av det jakttryck jägarna i genomsnitt orsakar inom respektive område och på tryckets ekologiska och sociala verkningar (se avsnittet om bedömning av hållbarheten nedan). Vid fastställandet av kvoterna har även hönsfågelbeståndet och den verkställda beskattningen av bestånden under de senaste åren beaktats.

Om ett viltbestånd är hotat, kan jakten på viltarten i fråga förbjudas enligt 38 § i jaktlagen genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet för en begränsad tid inom hela eller en del av det område där arten förekommer. Syftet med förordningen är att skydda viltbestånden, och den berör såväl statens tillståndsjakt som den lokala befolkningens rätt att jaga enligt 8 § i jaktlagen samt privatmark. Forststyrelsen kan stöda förordningen genom att vid behov reglera jakten på en hotad art i tillståndskraven.

Bakgrundsuppgifter om viltbestånden

Uppgifter om hönsfågelbeståndens och de övriga viltbeståndens tillstånd och utveckling fås via Naturresursinstitutet (Luke), och de grundar sig på det landsomfattande systemet för viltriangelinventeringar. Eftersom jakttrycket på de statliga markerna i hög grad är inriktat på skogshönsbestånden är uppföljningen av dessa bestånd föremål för särskilt intresse och resultaten från statens marker erhålls årligen separat från Naturresursinstitutet och skilt från Forststyrelsens tillståndsområden menade för småvilt.

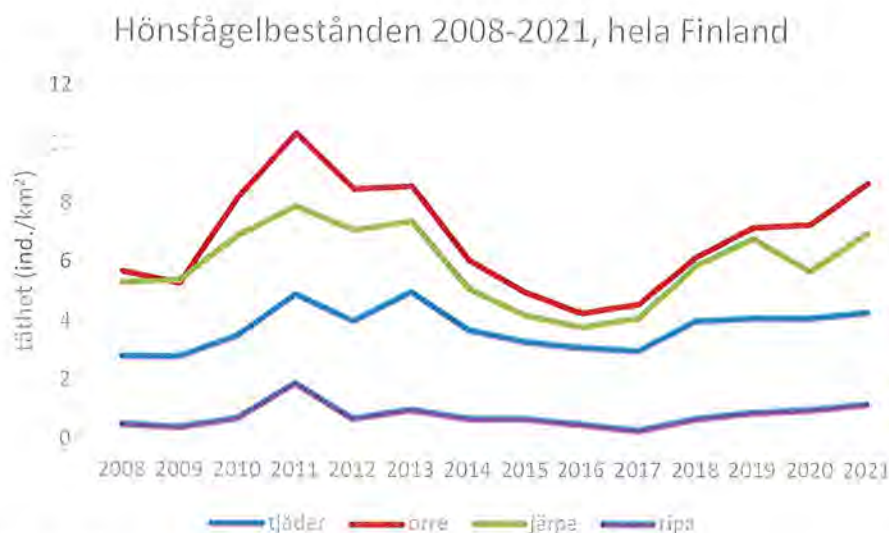

Bild 1. Skogshönsfågeltätheten (täthet, ind./km²) under sommarberäkningen i inventeringstrianglar runt om i hela landet under åren 2008–2021.

Bestånden av skogshönsfåglar var som starkast i Finland under åren 2011–2013 (bild 1). Hönsfågelbestånden var då ställvis de bästa under hela den tid man gjort vilttriangelinventeringar. Från och med 2014 sjönk däremot fågelbestånden fram tills år 2017. Orsaken till att fågelbestånden sjönk under den tidsperioden är antagligen framför allt ogynnsamt väder under häckningstiden och svaga förökningsresultat. Bestånden av skogshönsfåglar började växa igen 2018 och har fortsatt växa fram till 2021. Bestånden av örre och järpe har ökat kraftigast, men även tjäderbestånden har stärkts i hela landet under de senaste fyra åren. Rippbestånden har växt särskilt i norra Finland, där beståndet även i övrigt är som tätast. Tack vare att beståndet växt fyra år i följd var den genomsnittliga tätheten för skogshönsfågelarter i hela landet i fjol klart högre än genomsnittet under de fem föregående åren. Bestånden av skogshönsfåglar har under de senaste åren växt tack vare att de vuxna fåglarna har klarat sig bra över de föregående vintrarna och att väderförhållandena varit gynnsamma under häckningstiden. Även sorkbestånden har en indirekt inverkan på jakttrycket på skogshönsfåglar från små rovdjur. Enligt Naturresursinstitutets uppföljningar var sorkbestånden fortfarande stora på många ställen 2019–2020, men hösten 2021 fanns det bara rikligt med sork i Västra Finland. Det är möjligt att uppgången i skogshönsfågelbeståndet som pågått i fyra år nu har nått sin topp och att fågelbestånden minskar under de kommande åren.

Hönsfågelbestånden på statens marker

Största delen av statens områden ligger i norra och östra Finland. Efter utmärkta fortplantningsresultat steg orrbeståndet från bottenåret 2017 till 2018 med 122 % i Lappland, med 58 % på viltcentralens marker i Uleåborg, med 36 % i Kajanaland och med 92 % i norra Karelen. Orrbestånden fortsatte växa 2018–2021 med 47 % på viltcentralens marker i Lappland, med 49 % i Uleåborg, med 40 % i Kajanaland och med 68 % i norra Karelen. De högsta tätheterna för örre i Finland 2021 konstaterades på viltcentralens marker i Uleåborg (15 ind./km²) och Kajanalands område (14,2 ind./km²).

Under perioden 2018–2021 var tjäderbestånden jämnstarka i Lappland, Kajanaland, Norra Karelen och på viltcentralens marker i Uleåborg, och åtminstone på en rimlig nivå även på andra håll i landet. De högsta tjädertätheterna i Finland 2021 fanns i Norra Karelen (5,4 ind./km²), Lappland (5,3 ind./km²) och på viltcentralens marker i Uleåborg (4,9 ind./km²). I hela landet var tjäderbestånden 2021 cirka 19 % större än genomsnittet för de föregående fem åren.

Efter bottenåren 2015–2017 återgick järpbestånden i hela landet åren 2018–2021 till den långvariga genomsnittliga nivån eller ett något tätare bestånd än genomsnittet. Vid vilttriangelinventeringarna 2021 konstaterades de rikligaste järpbestånden i Finland finnas i områdena Norra Savolax (14,7 ind./km²), Satakunta (12,1 ind./km²), Kust-Österbotten (11,7 ind./km²) och Norra Karelen (11,4 ind./km²).

Ripbestånden har ökat något sedan 2018 i artens huvudsakliga förekomstområden i Lappland, Kajanaland och på viltcentralens marker i Uleåborg. Efter ett par svagare år stärktes ripbeståndet 2018 också i området med det tätaste beståndet i Övre Lappland till den långvariga genomsnittliga nivån, där den hållits de senaste åren.

Bedömning av hållbarheten

Det jakttryck som tillståndsjakten orsakar och dödligheten i hönsfågelbestånden kan bedömas med hjälp av planerings- och uppföljningssystemet för viltushållningen som Forststyrelsen använt sedan 2004. Systemet och dess fångstrespons förnyades 2019. Över hälften av de småviltsjägare som jagar på Forststyrelsens tillståndsområden har under de senaste åren gett fångstrespons. I systemet uppskattas dödligheten för skogshönsfåglar genom att jämföra uppgifterna om bestånden som fåtts från vilttriangelinventeringen och fångstresponsen. Metoden har testats genom att jämföra uppgifter med andra undersökningar där man har analyserat jaktuttaget på skogshönsfåglar (Korhonen 2004, Kangas 2006, Niemi m.fl. 2009, Nykänen m.fl. 2014, Forsman m.fl. 2019), och resultaten av metoden kan anses vara tillförlitliga.

De riksomfattande fångstmängderna för skogshönsfåglar och nivån på jaktuttaget varierar stort från år till år bland annat i och med förändringar i fågelbestånden, jaktbegränsningarna och fångstaktiviteten (Forsman m.fl. 2019). Den totala årliga fångsten av skogshönsfåglar har under de senaste tio åren (2011–2020) varierat mellan 76 500–495 100 individer (bild 2). Fångstmängden har varierat under perioden i fråga, för orre 32 800–24 2900, tjäder 13 400–73 100, järpe 15 500–117 400 och ripa 14 800–61 700 individer (Luke, statistikdatabas).

De årliga fångstmängderna återspeglar fågelbeståndens riklighet och var under de senaste tio åren som lägst för alla arter 2017, då även fågelbestånden var låga. Antalet skogshönsfåglar var på motsvarande sätt som högst när fågelbestånden var som störst 2011. Efter fågelbeståndens bottenår började de årliga fångstmängderna för skogshönsfåglar åter öka 2018, tydligast för orren, även om fångstmängderna från 2011–2013 ännu inte har uppnåtts under de senaste åren.

Den sammanlagda fångsten av skogshönsfåglar bland tillståndsjägare på statens marker var också som lägst 2017, cirka 12 800 individer. I och med de stärkta fågelbestånden och längre jakttiderna ökade fångstmängderna till 26 000 fåglar 2018 och till 40 500 fåglar 2019. Tillståndsjaktens fångst 2020 var 38 300 fåglar.

Tillståndsjägarnas jaktuttag av hönsfågelbestånden på statens marker i hela landet var i genomsnitt 2,7 % år 2018 och i genomsnitt 4,0 % åren 2019 och 2020. I områden enligt 8 § i jaktlagen var tillståndsjägarnas jaktuttag av hönsfåglar 1,9 % år 2018, 3,0 % år 2019 och 3,1 % år 2020. Även om det i dessa siffror inte ingår det byte som jakt med stöd av kommunmedlemmarnas jakträtt har gett, kan jakten fortfarande betraktas som ekologiskt hållbar. Andelen av skogshönsbytet som fångats av jägare som jagade på statens marker med Forststyrelsens tillstånd på områden enligt 8 § i jaktlagen har utifrån den tidigare utredningen varit cirka 30 % (Nykänen m.fl. 2014).

Tryggande av kvotbeslutets hållbarhet

Försäljningen av tillstånd enligt detta kvotbeslut genomförs årligen i två etapper. En del av kvoten släpps till försäljning i början av juni och en del sparas till den andra försäljningsperioden i slutet av augusti. Med det här förfarandet kan resultaten från vilttriangelinventeringarna i juni–augusti beaktas och tillämpas på tillståndsförsäljningen, vilket är en central del för att trygga hållbarheten. Fördelningen av kvoterna mellan den första och andra försäljningsetappen kan variera regionalt. Fördelningen av kvoterna styrs inte genom detta beslut, eftersom dessa arrangemang inte ifrågasätter kommunmedlemmarnas rättigheter eller jaktens ekologiska eller sociala hållbarhet.

Försäljningsetappen i augusti ska eftersträvas att årligen tidsbestämmas så att eventuella jaktbegränsningar eller -förbud som fastställs av jord- och skogsbruksministeriet kan beaktas i tillståndsförsäljningen. Om tillstånd har sålts under sommarens försäljningsperiod för en sådan tid och sådant område där jakt på skogshönsfågel förbjuds genom förordning, dras tillstånden in och pengarna som betalats för dem återbetalas.

Forststyrelsen har flera decenniers erfarenhet av dimensioneringen av jakten på statens marker. Planerarna svarar för den årliga dimensioneringen inom ramen för kvotbeslutet. Arbetet genomförs med hjälp av viltplaneringssystemet. Tillstandsplaneringen är områdesspecifik och i dimensioneringen beaktas utöver variationen i hönsfågelstammarna också skogarnas struktur och lämplighet för jakt i området, dess övriga användning (bl.a. för turism och rekreation), utövandet av naturnäringar och renskötsel samt annan markanvändning. De områdesvisa kvoterna fastställs skilt för varje jaktvårdsförening samt det område som avses i 8 § i jaktlagen, där kommunmedlemmarna har fri jakträtt. På andra ställen görs bestämmelserna enligt viltcentralens regionindelning.

Vid planeringen och dimensioneringen av jakten beaktas även den sociala hållbarheten. Med detta avses frågan hur många jägare som kan placeras på ett område utan att de stör varandra eller andra som rör sig i naturen. Denna dimensionering grundar sig på respons som erhållits under årens lopp om jakt som

bedrivits vid olika tätheter. Dimensioneringen av den sociala hållbarheten är alltså empirisk och utförs områdesvis.

Under jaktsäsongen för hönsfågel finns en separat kvot för småvilttillstånd av sjöfågel, hare och små rovdjur exklusive hönsfåglar. Efterfrågan på tillstånd för annat småvilt är enligt bytesresponsen under hönsfågelsäsongen relativt liten, och kvoteringen av dess tillstånd begrundas närmast genom tryggandet av den sociala hållbarheten. Forststyrelsens karga och vattenfattiga marker är inte efterfrågade för t.ex. sjöfågeljakt.

Målet för dimensioneringen av älgjakten i kvotbeslutet är att förebygga ett alltför stort antal överlappande tillstånd i området. Ett för stort antal jaktlag och jägare inom ett jakttillståndsområde kan utgöra en säkerhetsrisk. Den fastställda kvoten på 80–160 ha statlig mark/jägare är ett kalkylmässigt minimum som kan frångås om de praktiska jaktarrangemangen så kräver. En sådan situation kan uppkomma till exempel då jaktlagen som jagar på statens mark också har tillträde till anslutande privata områden. I detta fall fördelar sig jägarantalet på ett större område än de statsägda områdena. Regleringen av uttaget på älgstammen sker genom jaktlicenser som beviljas av Finlands viltcentral.

Källor:

Forsman L., Pellikka J & Kervinen M. 2019: Millaista on suomalainen metsäkanalinnustus? - Suomen Riista 65: 27–44.

Kangas, L. 2006. Metsäkanalintujen metsästys Pohjois-Suomessa. Metsästyskuolleisuus, metsästyksen valikoivuus ja kestävyys. – Kala ja riistaraportteja nro 378, Riistan- ja kalantutkimus.

Korhonen, P. 2004. Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2003. – Kala ja riistaraportteja nro 326, Riistan- ja kalantutkimus.

Naturresursinstitutet 2021: Sommarinventering 2021 (webbpublikation). [refererad: 10.3.2022]. Tillgänglig: <<https://www.riistakolmiot.fi/raportit/riistakolmiolaskennan-raportti-kesa-2021//>>

Jord- och skogsbruksministeriet 2014. Suomen metsäkanalintukantojen hoitosuunnitelma. 39 s.

Niemi M., Nylander E. & Korhonen P. 2009. Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2008. Riista- ja kalatalous – Selvityksiä 20/2009. 32 s.

Nykänen, A., Nylander, E. & Korhonen, P. 2014. Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2013. Riista- ja kalatalous – Tutkimuksia ja selvityksiä 13/2014. 43 s.

Naturresursinstitutet 2020. Jakten (nätpublikation). Finlands officiella statistik (FOS). [refererad: 14.3.2022]. Tillgänglig: <<http://stat.luke.fi/metsastys>>

Lagrum

Lagen om Forststyrelsen (234/2016), 18 §
Jaktlagen (615/1993) 6 §, 8 § och 20 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring genom besvär hos Norra Finlands förvaltningsdomstol såsom därom föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Besvärсанvisning bifogas.

Verkställighet av beslutet

Detta beslut kan verkställas även om det överklagas. Myndighet hos vilken ändring söks kan dock förbjuda verkställigheten av beslutet.

Delgivning av beslut

Delgivning av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt fram till och med den 1.6.2022 på Forststyrelsens enhet i Uleåborg, Veteraaninkatu 5, 90101 Uleåborg. Framläggningen av handlingen kungörs på Forststyrelsens webbplats samt i följande tidningar: Helsingin Sanomat, Lapin Kansa, Kaleva, Kainuun Sanomat, Maaseudun Tulevaisuus och Hufvudstadsbladet.

Jakt- och fiskedirektör

Jukka Bisi

Föredragande

Ahti Putaala